AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ VƏ KÜVEYT DÖVLƏTİ HÖKUMƏTİ ARASINDA SƏRMAYƏLƏRİN TƏŞVİQİ VƏ QARŞILIQLI QORUNMASI HAQQINDA

SAZİŞ

Bundan sonra "Razılığa gələn Tərəflər" adlandırılan, Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Küveyt Dövləti Hökuməti;

Öz aralarında iqtisadi əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və xüsusilə bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində sərmayələri üçün əlverişli şəraitin yaradılması niyyətində olaraq;

Sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunmasının işgüzar təşəbbüsün stimullaşması və hər iki Razılığa gələn Tərəfdə rifahın yüksəlməsi ilə nəticələnəcəyini etiraf edərək,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1
Anlayışlar

Bu Sazişin məqsədləri üçün:

1. “Sərmayə” termini bir Razılığa gələn Tərəfin ərazisində digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisi tərəfindən, sonuncu Razılığa gələn Tərəfin qanun və qaydalarına müvafiq olaraq əldə edilən və ya nəzarət edilən əmlakın hər növü deməkdir və aşağıdakı formada əmlak və ya hüququ özündə ehtiva edir:

a. şirkət, və ya paylar, səhmlər və pay iştirakının digər formaları, eləcə də istiqrazlar və şirkətdə borc maraqlarının digər formaları, habelə Razılığa gələn Tərəfin istənilən sərmayəçisi tərəfindən verilən borclar və kreditlər, qiymətli kağızlar;

b. pul vəsaiti, pul tələbi, və ya kontrakt üzrə iqtisadi dəyərə malik fəaliyyət və ya əmlakla bağlı tələblər;

c. əqli mülkiyyət hüquqları, o cümlədən, lakin bununla məhdudlaşmayaraq, müəlliflik hüququ, ticarət nişanı, patentlər, sənaye nümunələri, texniki proseslər, "nou-hau", ticarət sirləri, firma adları və işgüzar nüfuz;

d. qanunla, müqaviləyə əsasən və ya qanunvericiliyə müvafiq olaraq lisenziya və icazələrlə verilən hüquqlar, o cümlədən təbii ehtiyatların kəşfiyyatı, hasilatı, işlənilməsi və istismar edilməsi, eləcə də iqtisadi və ya kommersiya fəaliyyətinin həyata keçirilməsi və ya xidmətlərin göstərilməsi üzrə hüquqlar;

e. hər hansı maddi və qeyri-maddi, daşınar və daşınmaz əmlak, və icarə, ipoteka, əmlaka həbs qoyulması, girov, uzufrukt kimi istənilən əmlak hüquqları;

"Sərmayə" termini eyni zamanda anlayışları aşağıda qeyd edilmiş, yenidən sərmayə kimi qoyulmaq məqsədilə saxlanılan "gəlirlərə" və "ləğvetmədən" əldə edilən gəlirlərə tətbiq ediləcəkdir.

Əmlakın sərmayə kimi qoyuluşu və ya yenidən qoyuluşu formasında hər hansı dəyişiklik onun sərmayə kimi xarakterinə təsir etməyəcəkdir.

2. "Sərmayəçi" termini

a) "Fiziki şəxs"

1) Azərbaycan Respublikasına münasibətdə: Azərbaycan Respublikasının qanunlarına müvafiq olaraq onun vətəndaşlığına malik olan və ya onun ərazisində daimi yaşayan istənilən şəxs;

2) Küveyt Dövlətinə münasibətdə: Küveyt Dövlətinin tətbiq edilən qanunlara müvafiq olaraq Küveyt Dövlətinin vətəndaşlığına malik olan şəxs.

b) Razılığa gələn Tərəf;

c) İnstitutlar, inkişaf fondları, agentliklər kimi həmin Razılığa gələn Tərəfin qanun və qaydalarına müvafiq olaraq təsis olunmuş və ya yaradılmış istənilən hüquqi şəxs, və qanuni əsaslarla təsis edilmiş digər qurumlar və şirkətlər.

3. "Şirkət" termini gəlir əldə etmək və ya etməmək məqsədilə, tətbiq edilən qanunlara müvafiq olaraq təsis edilmiş istənilən mülkiyyət formasında olan hər hansı qurum, o cümlədən istənilən müəssisə, korporasiya, birgə müəssisə və ya digər birlik və belə qurumun filialı deməkdir.

4. “Gəlir” termini sərmayədən əldə edilən məbləğlər deməkdir və xüsusilə, lakin bununla məhdudlaşmayaraq, mənfəət, dividentlər, faiz, royaltilər, kapital artımı və sərmayə ilə bağlı bu kimi istənilən ödəmələri daxil edir.

5. "Ləğvetmə" sərmayənin tam və ya qismən ötürülməsi məqsədilə təhvil verməsinin istənilən formasıdır.

6. “Ərazi” termini aşağıdakıları ifadə edir:

a. Azərbaycan Respublikasına münasibətdə: Xəzər dənizinin müvafiq sektoru da daxil olmaqla, üzərində Azərbaycan Respublikasının milli qanunlarına və beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq suveren hüquqlarını və yurisdiksiyasını həyata keçirdiyi Azərbaycan Respublikasının ərazisi.

b. Küveyt Dövlətinə münasibətdə: Küveyt Dövlətinin ərazisi, o cümlədən ərazi sularından kənarda beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq Küveyt Dövlətinin qanunlarına əsasən Küveyt Dövlətinin suveren hüquq və ya yurisdiksiyasını tətbiq edilə biləcəyi ərazi kimi müəyyən edilmiş və ya müəyyən edilə bilən istənilən ərazi.

7. "Sərbəst dönərli valyuta" termini Beynəlxalq Valyuta Fondu tərəfindən vaxtaşırı Beynəlxalq Valyuta Fondunun Sazişinin maddələrinə və ona edilən hər hansı düzəlişlərə əsasən sərbəst dönərli valyuta kimi müəyyən edilən hər hansı valyuta deməkdir.

8. "Gecikdirilmədən" termini ödəmələrin köçürülməsi ilə əlaqədar zəruri tədbirlərin başa çatdırılması üçün normal olaraq tələb olunan müddət deməkdir. Qeyd edilən müddət köçürmənin həyata keçirilməsi tələbinin daxil olduğu gündə başlayacaqdır və qəti sürətdə bir aydan çox olmayaraq davam edəcəkdir.

9. "Qəbul edən Razılığa gələn Tərəf” ərazisində sərmayə qoyulmuş ölkə deməkdir.

Maddə 2
Sərmayələrin qəbul edilməsi və təşviqi

1. Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrini öz ərazisində və müvafiq qanun və qaydalarına uyğun olaraq qəbul və təşviq edəcəkdir.

2. Hər bir Razılığa gələn Tərəf öz ərazisində qəbul edilmiş sərmayələrə münasibətdə öz qanun və qaydaları ilə müəyyən edilmiş dərəcədə və şərtlərlə bütün zəruri icazələr, razılıqlar, təsdiqləmələr və lisenziyaların verilməsini təmin edəcəkdir.

3. Razılığa gələn Tərəflər öz ərazilərində sərmayə qoyuluşlarının təşviq edilməsi və asanlaşdırılması məqsədilə düzgün hesab etdikləri tərzdə bir-biri ilə məsləhətləşə bilərlər.

4. Hər bir Razılığa gələn Tərəf fiziki şəxslərin daxil olması, qalması və işləməsi ilə bağlı öz qanun və qaydalarına müvafiq olaraq, öz ərazisində sərmayə qoyuluşu ilə əlaqədar işə cəlb edilmiş aparıcı iş personalının, o cümlədən yüksək rəhbər və texniki işçilərin onun ərazisinə daxil olmaq, müvəqqəti olaraq qalmaq və işləmək haqqında müraciətlərinə, onların milliyyəti və vətəndaşlığından asılı olmayaraq, ədalətlə müvafiq qaydada baxacaqdır. Bu aparıcı işçi personalının birbaşa ailə üzvlərinə münasibətdə, onların qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə daxil olması və müvəqqəti olaraq qalması ilə əlaqədar, eyni rejim tətbiq ediləcəkdir.

5. Razılığa gələn Tərəflərdən heç biri digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinə münasibətdə materialların, istehsal vasitələrinin alınması, əməliyyatlar, daşıma, məhsulların marketinqi ilə əlaqədar olaraq məcburi tədbirlər və ya əsassız və ayrı-seçkilik yaradan digər oxşar qaydalar tətbiq etməyəcəkdir.

Maddə 3

Sərmayələrin qorunması

1. Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin sərmayəçilərinin sərmayələrinə və gəlirlərinə münasibətdə digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində beynəlxalq hüququn ümumtanınmış prinsipləri və bu Sazişin müddəaları çərçivəsində ədalətli və bərabər rejim tətbiq ediləcəkdir və onların qorunması və təhlükəsizliyi tam təmin ediləcəkdir. Razılığa gələn Tərəflərdən heç biri heç bir halda güc və ya ayrı-seçkiliyə əsaslanan tədbirlərlə sərmayələrin istifadəsi, idarə edilməsi, əməliyyatların aparılması, genişləndirilməsi və ya satışı və/və ya digər qaydada qoyuluşuna maneə törətməyəcəkdir.

2. Hər bir Razılığa gələn Tərəf bu Sazişin müddəalarını həyata keçirilməsinə və ya öz ərazisində digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinə ilə əlaqədar olan və ya onlara təsir edə biləcək qanunlarını, qaydalarını, prosedurlarını, direktivlərini, inzibati qaydalarını, məhkəmə qərarlarını, habelə beynəlxalq müqavilələrini dərhal nəşr edəcək və ya digər yolla ictimaiyyətə çatdıracaqdır.

3. Hər bir Razılığa gələn Tərəf investisiyalarla bağlı müraciətlərə baxılması və hüquqların həyata keçirilməsinin effektiv vasitələrini təmin edəcəkdir. Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçiləri üçün öz məhkəmələrinə, inzibati tribunallara və təşkilatlara və digər məhkəmə hakimiyyəti orqanlarına müraciət etmək, eləcə də tətbiq edilən qanun və qaydalara müvafiq olaraq sərmayələrlə ilə bağlı iddialar irəli sürülməsini və hüquqların müdafiəsini həyata keçirən şəxsləri təyin etmək hüququnu təmin edəcəkdir.

4. Razılığa gələn Tərəflərdən heç biri digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinin qoyulması, əldə edilməsi, genişləndirilməsi, istifadəsi, idarə edilməsi, həyata keçirilməsi və ya fəaliyyəti üçün şərt kimi materialların, enerjinin, yanacağın və ya istehsal vasitələrinin alqısını, daşınmasını və ya hər hansı formada işlənilməsini tələb edə və ya məhdudlaşdıra bilən, yaxud onun ərazisində və ya ərazisindən kənarda məhsulların

marketinqini məhdudlaşdıra bilən məcburi tədbirlərin həyata keçirilməsini, və ya öz sərmayəçiləri yaxud üçüncü dövlətin sərmayəçilərinin sərmayələrinə üstünlük verməklə digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinə münasibətdə ayrı-seçkilik təsirinə malik hər hansı digər tədbirlərin həyata keçirilməsini şərt kimi müəyyən edə bilməz.

Bundan başqa, qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə sərmayələr onların fəaliyyətinə zərər vura biləcək və ya onların istifadə olunmasına, idarə edilməsinə, əməliyyatların aparılmasına, genişləndirilməsinə, satışına və ya digər qaydada işlədilməsinə mane olacaq tələblərlə məruz qalmayacaqlar.

5. Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin sərmayəçilərinin sərmayələri qəbul edən Razılığa gələn Tərəfdə sekvestr, müsadirə və ya hər hansı digər oxşar tədbirlərə, bu tədbirlərin müvafiq hüquqi prosedur, beynəlxalq hüququn qəbul edilmiş normaları və bu Sazişin əlaqədar müddəaları çərçivəsində həyata keçirilməsi halları istisna olmaqla, məruz qalmayacaqlar.

6. Hər bir Razılığa gələn Tərəf öz ərazisində digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələri ilə əlaqədar üzərinə götürə biləcəyi hər hansı öhdəliyi yerinə yetirəcəkdir.

Maddə 4
Sərmayələrin rejimi

1. Hər bir Razılığa gələn Tərəf öz ərazisində digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinin istifadəsi, idarə edilməsi, həyata keçirilməsi, fəaliyyəti, genişləndirilməsi və satışı və ya digər qaydada işlədilməsi ilə əlaqədar, oxşar hallarda özünün və ya hər hansı üçüncü dövlətin sərmayəçilərinin sərmayələrinə münasibətdə tətbiq etdiyi rejimdən (sərmayəçi üçün hansı daha əlverişlidirsə) az əlverişli olmayan rejimi tətbiq edəcəkdir.

2. Bununla belə, bu Maddənin müddəaları bir Razılığa gələn Tərəfin aşağıdakılardan irəli gələn hər hansı rejimin üstünlüyünü, imtiyazı və ya güzəşti digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinə tətbiq etmək öhdəliyində olması kimi şərh edilməyəcəkdir.

a) Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin qoşulduğu və ya qoşula biləcəyi hər hansı gömrük ittifaqı, iqtisadi birlik, sərbəst ticarət zonası, valyuta birliyi və ya regional iqtisadi razılaşmanın digər forması və ya digər oxşar beynəlxalq müqavilə,

b) tam və ya əsasən vergitutmaya aid olan hər hansı beynəlxalq, regional və ya ikitərəfli saziş yaxud digər oxşar razılaşma və ya daxili qanunvericilik,

c) Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin qoşulduğu və ya qoşula biləcəyi sərmayələrlə bağlı hər hansı çoxtərəfli konvensiya və ya müqavilə.

Maddə 5
Zərərin kompensasiya edilməsi

1. 6-cı Maddənin tətbiq edildiyi hallar istisna olmaqla, Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin sərmayəçilərinin sərmayələri digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində baş verən müharibə və ya digər silahlı münaqişə, milli fövqəladə vəziyyət, üsyan, mülki ixtişaş, qiyam, qeyri-sabitlik, təbii fəlakət və ya digər oxşar hadisələr nəticəsində zərər çəkərsə, həmin sərmayəçilərə münasibətdə sonuncu Razılığa gələn Tərəf restitusiya, əvəzin ödənilməsi,

kompensasiya və ya hər hansı başqa ödənişlərə münasibətdə, öz sərmayəçilərinə və ya hər hansı üçüncü dövlətin sərmayəçilərinə münasibətdə tətbiq etdiyi rejimdən (bunlardan hansı daha əlverişlidirsə) az əlverişli olmayan rejim tətbiq edəcəkdir.

2. Bu Maddənin 1-ci bəndi nəzərə alınmaqla, bir Razılığa gələn Tərəfin həmin bənddə göstərilən hər hansı bir vəziyyətdə digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində aşağıda göstərilən səbəblərdən zərər çəkən sərmayəçiləri hər bir halda sürətli, adekvat və səmərəli restitusiya və kompensasiyalar əldə edəcəklər:

a) sonuncunun silahlı qüvvələri və ya hakimiyyət orqanları tərəfindən onun sərmayələrinin tam və ya qismən rekvizisiyası,

b) sonuncunun silahlı qüvvələri və ya hakimiyyət orqanları tərəfindən onların sərmayələrinin tam və ya qismən, hərbi əməliyyat olmadan və ya yaranmış vəziyyətdə zərurət olmadan məhv edilməsi.

Maddə 6

Ekspropriasiya

1. a) Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisindəki sərmayələri digər Razılığa gələn Tərəfdən, həmin Razılığa gələn Tərəfin daxili tələbatları ilə əlaqədar ictimai məqsədlər üçün və dərhal adekvat və effektiv kompensasiyanın ödənilməsi təmin edilməklə, ayrı-seçkilik olmadan və ümumi tətbiq xarakterli hüquqi prosedura uyğun olan hallar istisna olmaqla, milliləşdirilməyəcək, ekspropriasiya edilməyəcək və ya müsadirə edilməyəcəkdir, yaxud milliləşdirilməyə, ekspropriasiyaya və ya müsadirəyə bərabər nəticə verən hər hansı birbaşa və ya dolayısı tədbirlərə (bundan sonra “ekspropriasiya” adlanır) məruz qalmayacaqdır.

b) Bu cür kompensasiya ekspropriasiya edilmiş sərmayənin faktiki dəyərinə bərabər olacaqdır, və ekspropriasiyanın həyata keçirildiyi və ya ekspropriasiyanın gözlənildiyi ictimaiyyətə məlum olduğu andan (hansı daha tez baş verərsə) bilavasitə əvvəl (bundan sonra "qiymətləndirmə tarixi" adlanır) ekspropriasiya edilmiş sərmayənin ədalətli bazar dəyəri əsasında qiymətləndirmənin beynəlxalq səviyyədə tanınmış prinsiplərinə uyğun olaraq müəyyən ediləcək və hesablanacaqdır. Bu cür kompensasiya sərmayəçi tərəfindən seçiləcək sərbəst dönərli valyutada, həmin valyuta üçün qiymətləndirmə tarixində üstünlük təşkil edən bazar məzənnəsi əsasında hesablanacaqdır və ekspropriasiya tarixindən ödəniş tarixinə qədər bazarla müəyyənləşən kommersiya dərəcəsi üzrə faizi daxil edəcəkdir və bu dərəcə heç bir halda üstünlük təşkil edən LİBOR faiz dərəcəsindən və ya onun ekvivalentdən az olmayacaqdır.

c) Ədalətli bazar dəyəri müəyyən edilə bilmədiyi halda kompensasiya, yatırılmış kapital, sərmayənin xarakteri və müddəti, bərpa dəyəri, qiymət artımı, cari gəlirlər, diskontlaşdırılmış pul axını dəyəri, qalıq dəyəri və işgüzar nüfuz kimi əlaqədar amillər və hallar nəzərə alınmaqla ədalətli prinsiplər əsasında müəyyənləşdiriləcəkdir.

2. 1-ci bənddə göstərilən prinsiplər və sərmayəçinin bu Sazişin 9-cu Maddəsində göstərilən hüquqları nəzərə alınmaqla, zərər çəkmiş sərmayəçinin, onun işinə, o cümlədən onun sərmayəsinin qiymətləndirilməsinə və bununla əlaqədar kompensasiyanın ödənilməsinə ekspropriasiyanı həyata keçirən Razılığa gələn Tərəfin məhkəmə və ya digər səlahiyyətli və müstəqil qurumu tərəfindən tez bir zamanda baxılması hüququna malik olacaqdır.

3. Daha da dəqiqlik məqsədi ilə ekspropriasiya deyildikdə Razılığa gələn Tərəflə, onun öz ərazisində qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq olaraq təsis edilmiş və ya yaradılmış, digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisinin səhmlərə, istiqrazlara və ya digər hüquq və ya maraqlara sahiblik vasitəsilə sərmayəsi olan şirkət və ya müəssisənin aktivlərinin ekspropriasiya edilməsi halları nəzərdə tutulur.

4. Bu Sazişin məqsədləri üçün "ekspropriasiya" terminə həmçinin Razılığa gələn Tərəflə faktiki olaraq müsadirə və ya ekspropriasiya nəticəsini verən müdaxilələr və ya nəzarət tədbirləri daxildir, və bu tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində sərmayəçi "de facto" olaraq mülkiyyətindən, sərmayə qoyuluşundan mənfəətin əldə edilməsindən və ya nəzarətdən məhrum olur, yaxud sərmayənin dondurulması, sərmayə üzrə əlavə vergilərin tutulması, sərmayənin tam və ya qismən məcburi satılması, və ya digər oxşar tədbirlər vasitəsilə sərmayənin iqtisadi dəyərinə ziyan dəymiş olur.

5. Bu Maddədə göstərilən prinsiplər və şərtlərə müvafiq olaraq kompensasiya tələbi həmçinin Razılığa gələn Tərəf, digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisinin sərmayəsi mövcud olan hər hansı şirkətdə sərmayəyə əhəmiyyətli ziyan vuran hərəkət həyata keçirdiyi halda mövcud hesab edilir.

Maddə 7

Sərmayələrlə bağlı ödəmələrin köçürülməsi

1. Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinə sərmayələrlə bağlı ödəmələrin öz ərazisinə və ərazisindən sərbəst köçürülməsinə zəmanət verir, o cümlədən:

a) ilkin kapital və sərmayələrin saxlanması, idarə edilməsi və ya artırılması üçün istənilən əlavə kapitalın;

b) gəlirlərin;

c) kontraktlar üzrə ödəmələrin, o cümlədən kredit müqavilələrinə müvafiq olaraq əsas məbləğlərin və toplanılmış faizlərin;

d) 1-ci Maddənin birinci bəndinin (c) altbəndində göstərilən hüquqlar üzrə royaltilər və başqa məbləğlərin;

e) sərmayələrin tam və ya qismən satışından və ya ləğvindən əldə edilmiş vəsaitlər;

f) sərmayə qoyuluşu ilə bağlı xaricdən cəlb edilmiş personalın əmək haqları və mükafatların;

g) bu maddənin 5 və 6-cı maddələrinə uyğun olaraq kompensasiyanın;

h) 8-ci maddədə göstərilən ödəmələrin və

i) mübahisələrin həllindən irəli gələn ödəmələrin.

2. Birinci bənddə göstərilən köçürmələr gecikdirmə və məhdudiyyət olmadan, və natura formasında ödənişlər olan hallar istisna olmaqla, sərbəst dönərli valyutada həyata keçirilir. Tələb edilən köçürmənin gecikdirilməsi təqdirdə zərər çəkmiş sərmayəçi gecikdirmə müddətinə görə faiz almaq hüququna malikdir.

3. Köçürmələr, köçürmə günü köçürüləcək valyutanın qəbul edən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində üstünlük təşkil edən spot bazar məzənnəsi ilə həyata keçiriləcəkdir. Xarici valyuta bazarının mövcud olmadığı təqdirdə istifadə ediləcək məzənnə daxili sərmayələrə tətbiq edilən ən son məzənnə, və ya Beynəlxalq Valyuta Fondunun qaydalarına müvafiq olaraq

müəyyən edilən məzənnə, və ya valyutaların SDR-ə çevrilməsi üçün məzənnə (bunlardan hansı sərmayəçi üçün daha əlverişlidir) olacaqdır.

Maddə 8

Subroqasiya

1. Əgər Razılığa gələn Tərəf və ya onun təyin etdiyi təşkilat ("Kompensasiya ödəyən Tərəf") digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində sərmayə qoyuluşu ilə bağlı zəmanət əsasında ödəniş həyata keçirərsə, qəbul edən Razılığa gələn Tərəf:

a) Belə sərmayə qoyuluşundan irəli gələn hüquq və iddiaların qanuna və ya hüquqi sövdələşməyə uyğun olaraq Kompensasiya ödəyən Tərəfə keçməsini,

b) Kompensasiya Ödəyən Tərəfin subroqasiya əsasında belə hüquqlardan istifadə etmək və tələbləri irəli sürmək və sərmayə ilə əlaqədar olan bütün öhdəlikləri üzərinə götürmək hüququnda olmasını

tanıyacaqdır.

2. Kompensasiya ödəyən Tərəfə aşağıdakılarla əlaqədar, sərmayəçiyə onun sərmayəsinə görə bütün hallarda bu Sazişlə tətbiq edilən eyni rejim tətbiq ediləcəkdir:

a) 1-ci bənddə qeyd edilən hüquq və iddiaların ötürülməsi əsasında əldə edilən hüquq və iddialar və götürülən öhdəliklər;

b) həmin hüquq və iddialarla əlaqədar qəbul edilmiş hər hansı ödəmələr.

Maddə 9

Razılığa gələn Tərəf ilə sərmayəçi arasında mübahisələrin həlli

1. Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisi ilə digər Razılığa gələn Tərəf arasında sonuncu Razılığa gələn Tərəfin ərazisində sərmayə ilə bağlı hər hansı bir mübahisə mümkün qədər dostcasına həll ediləcəkdir.

2. Əgər mübahisə, onun dostcasına həll edilməsi haqqında müraciətin daxil olması tarixindən altı ay ərzində dostcasına həll edilməzsə, sərmayəçi mübahisəni ərazisində sərmayə qoyulmuş Razılığa gələn Tərəfin səlahiyyətli məhkəməsinə və ya beynəlxalq arbitraja verə bilər. Sərmayəçinin mübahisəni aşağıdakılara vermək hüququ olacaqdır:

a) 1965-ci il 18 mart tarixində Vaşinqtonda imzalanma üçün açıq elan edilmiş Dövlətlər və digər Dövlətlərin vətəndaşları arasında sərmayə mübahisələrinin həlli üzrə Konvensiyaya müvafiq olaraq təsis edilmiş Sərmayə Mübahisələrinin Həll Edilməsi üzrə Beynəlxalq Mərkəzə (bundan sonra "Mərkəz" adlandırılır), əgər Mərkəzə müraciət etmək mümkündürsə, və ya

b) Razılığa gələn Tərəflərdən yalnız birinin bu Maddənin (a) altbəndində göstərilən Konvensiyaya qoşulduğu halda Mərkəzin Əlavə Qurumuna, və ya

c) Mübahisə tərəfləri arasında digər razılaşmanın olmadığı təqdirdə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Beynəlxalq Ticarət Hüququ üzrə Komissiyasının ("UNCITRAL") Arbitraj Qaydalarına müvafiq olaraq təsis ediləcək "ad hoc" arbitraj məhkəməsinə.

d) Mübahisə tərəfləri arasında qarşılıqlı olaraq razılaşdırılmış hər hansı arbitraj müəssisəsinin arbitraj qaydalarına müvafiq olaraq yaradılan arbitraj məhkəməsinə

Razılığa gələn Tərəflər mübahisənin yuxarıda qeyd edilən məhkəməyə və arbitraja və ya alternativ arbitraj prosedurlarına verilməsinə qeyd-şərtsiz razılığını verirlər.

3. Razılığa gələn Tərəfin səlahiyyətli məhkəmələrinə mübahisəni vermiş sərmayəçi bu maddənin 2-ci bəndində qeyd edilən arbitraj məhkəmələrindən heç birinə artıq müraciət edə bilməz.

4. Bir Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçisi və digər Razılığa gələn Tərəf arasında sərmayə mübahisələri ilə əlaqədar hər hansı məhkəmə, arbitraj və ya digər proseslər, yaxud hər hansı qərarın icrasının tətbiqi zamanı, Razılığa gələn Tərəf özünümüdafiə üçün suveren toxunulmazlığı olmasını iddia edə bilməz. Tərəflərdən heç biri arbitraj prosesinin və ya arbitraj məhkəməsi qərarının icrasının hər hansı mərhələsində qarşı tərəf olan sərmayəçi tərəfindən zəmanət əsasında zərərin tam və ya qismən əvəzinin alındığı əsas gətirərək etiraz edə bilməz.

5. Belə qərar mübahisə tərəfləri üçün qəti və məcburi olacaqdır və milli qanunlarına uyğun qaydada icra ediləcəkdir.

6. Sərmayəçinin mübahisəni 2-ci bəndə müvafiq olaraq məcburi arbitraja verməsi faktına baxmayaraq, o arbitraj prosesinin başlanmasından əvvəl və ya proses zamanı mübahisə tərəfi olan Razılığa gələn Tərəfin məhkəmə və ya inzibati tribunal qarşısında öz hüquqları və maraqlarının saxlanılması üçün müvəqqəti məhkəmə qadağasının, hər hansı ziyanın əvəzinin ödənilməsi xahişi istisna olmaqla, əldə edilməsini xahiş edə bilər.

7. Heç bir Razılığa gələn Tərəf arbitraja verilmiş hər hansı mübahisəyə görə, digər Razılığa gələn Tərəf mübahisə ilə bağlı qərarı icra etməməsi halı istisna olmaqla, diplomatik müdafiə həyata keçirməyəcək və ya beynəlxalq iddia qaldırmayacaqdır. Lakin bu bəndin məqsədləri üçün olan diplomatik müdafiə yalnız bu mübahisənin həllinin asanlaşdırılması məqsədilə qeyri-formal diplomatik ünsiyyəti nəzərdə tutmur.

Maddə 10

Razılığa gələn Tərəflər arasında mübahisələrin həlli

1. Bu Sazişin təfsiri və tətbiqi ilə bağlı Razılığa gələn Tərəflər arasında mübahisələr mümkün qədər diplomatik kanallar vasitəsilə həll olunacaqdır.

2. Əgər mübahisə Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin belə danışıqları aparmaq xahişinin tarixindən altı ay ərzində bu yolla həll edilə bilməzsə o, Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin müraciəti ilə Arbitraj Məhkəməsinə veriləcəkdir.

3. Belə Arbitraj Məhkəməsi hər bir fərdi iş üçün aşağıdakı qaydada təsis olunacaqdır. Arbitraj haqqında müraciətin alındığı tarixdən etibarən iki (2) ay ərzində hər bir Razılığa gələn Tərəf Məhkəmənin bir üzvünü təyin edəcəkdir. Sonra bu iki üzv hər iki Razılığa gələn Tərəfin razılığı ilə Məhkəmənin Sədri təyin olunacaq üçüncü dövlətin vətəndaşını seçəcəklər. Sədr digər iki üzvün təyin olunduğu tarixidən sonra dörd (4) ay ərzində təyin olunacaqdır.

4. Əgər bu maddənin 3-cü bəndində göstərən müddət ərzində zəruri təyinatlar həyata keçirilməzsə, Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı biri digər razılaşmanın olmadığı təqdirdə zəruri təyinatların həyata keçirilməsi üçün Beynəlxalq Məhkəmənin Sədrini dəvət edə bilər. Əgər Sədr Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin vətəndaşıdırsa və ya hər hansı digər səbəbdən göstərilən funksiyanı yerinə yetirə bilmirsə, Razılığa gələn Tərəflərdən heç birinin vətəndaşı olmayan, və ya hər hansı digər səbəbdən göstərilən funksiyanı yerinə yetirə

bilməmək vəziyyətində olmayan, Məhkəmənin rütbəcə növbəti üzvü zəruri təyinatları həyata keçirmək üçün dəvət olunacaqdır.

5. Arbitraj Məhkəməsi öz qərarlarını səs çoxluğu ilə qəbul edəcəkdir. Bu qərarlar bu Sazişə və beynəlxalq hüququn Razılığa gələn Tərəflərə münasibətdə qüvvədə olan, qəti və məcburi olan qaydalarına uyğun olaraq qəbul ediləcəkdir. Hər bir Razılığa gələn Tərəf arbitraj məhkəməsinin həmin Razılığa gələn Tərəfin təyin etdiyi üzvünün xərclərini, eləcə də arbitraj prosesində özünün təmsil edilməsi xərclərini ödəyəcəkdir. Sədrin xərcləri, habelə arbitraj prosesi ilə bağlı istənilən digər xərclər Razılığa gələn Tərəflərlə bərabər hissədə ödəniləcəkdir. Bütün qalan hallarda prosedur arbitraj məhkəməsi tərəfindən müəyyən ediləcəkdir.

Maddə 11

Razılığa gələn Tərəflər arasında əlaqələr

Bu Sazişin müddəaları Razılığa gələn Tərəflər arasında diplomatik və ya konsulluq əlaqələrinin mövcudluğundan asılı olmayaraq tətbiq ediləcəkdir.

Maddə 12

Digər qaydaların tətbiq edilməsi

Əgər, bu Sazişə əlavə olaraq, Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin qanunvericiliyi və ya Razılığa gələn Tərəflər arasında beynəlxalq hüquq əsasında hazırda mövcud olan və ya gələcəkdə müəyyən ediləcək öhdəliklər digər Razılığa gələn Tərəfin sərmayəçilərinin sərmayələrinə münasibətdə bu Sazişlə təmin edilən rejimdən daha əlverişli rejimin tətbiq edilməsini nəzərdə tutan ümumi və ya xüsusi qaydalar müəyyən edərsə, belə qaydalar, nə qədər ki onlar daha əlverişlidirlər, bu Sazişə nisbətən üstünlük təşkil edəcəklər.

Maddə 13

Sazişin tətbiq dairəsi

Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi tarixində mövcud olan və ya bu tarixdən sonra Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı birinin sərmayəçiləri tərəfindən digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində qoyulmuş bütün sərmayələrə tətbiq edilir.

Maddə 14

Qüvvəyə minmə

Hər bir Razılığa gələn Tərəf bu Sazişin qüvvəyə minməsi üçün onun konstitusiya tələblərinin yerinə yetirildiyini yazılı şəkildə digərinə bildirəcəkdir, və bu Saziş sonuncu bildirişin alındığı tarixindən sonra otuzuncu gündə qüvvəyə minəcəkdir.

Maddə 15

Qüvvəyə minmə və xitam verilmə

1. Bu Saziş iyirmi (20) il müddətində qüvvədə qalacaqdır və Razılığa gələn Tərəflərdən hər hansı biri digər Razılığa gələn Tərəfi bu Sazişə xitam vermək niyyəti haqqında yazılı şəkildə ilkin və ya sonrakı müddətin bitməsinə ən azı bir il qalmış bildirmədiyi təqdirdə bundan sonra da eyni müddət və ya müddətlərdə qüvvədə qalacaqdır.

2. Bu Sazişə xitam vermək haqqında bildirişin qüvvəyə minməsi tarixindən əvvəl qoyulmuş sərmayələrə münasibətdə bu Sazişin müddəaları bu Sazişə xitam verilməsi tarixindən etibarən on (10) il müddətində qüvvədə olacaqdır.

BUNUN TƏSDİQİ OLARAQ, hər iki Razılığa gələn Tərəfin müvafiq səlahiyyətli şəxsləri bu Sazişi imzaladılar.

Əl-Küveyt şəhərində "10" fevral 2009-cu il tarixinə müvafiq olan Hicri təqviminin "15" safar 1430 tarixində iki əsl nüsxədə hər biri Azərbaycan, ərəb və ingilis dillərində imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Təfsir zamanı fikir aynlığı yarandığı təqdirdə ingilis dilində olan mətnə üstünlük veriləcəkdir.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti adından	**Küveyt Dövləti Hökuməti adından**
Şahin Mustafayev	**Mustafa Casim Əl-Şimali**
İqtisadi İnkişaf Naziri	**Maliyyə Naziri**